

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ**

***II ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ***

**«Актуальні проблеми науки та інноваційного розвитку
в авіаційній галузі України»**
(присвячена Дню науки в Україні)

ЗБІРНИК ТЕЗ

14 травня 2025 р.

Кропивницький, 2025

*Збірник тез наукових доповідей рекомендовано до друку
Науково-методичною радою Української державної льотної академії
(протокол № ____ від 14 травня 2025 р.)*

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми науки та інноваційного розвитку в авіаційній галузі України», присвяченої Дню науки в Україні, 14 травня 2025 р. Кропивницький: УДЛА, 2025. 482 с. [електронне видання].

У збірнику подано тези доповідей за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми науки та інноваційного розвитку в авіаційній галузі України».

Метою конференції є обмін науковими розробками та результатами досліджень в авіаційній галузі та професійній підготовці фахівців, визначення перспективних шляхів розвитку інноваційних технологій та їхнього практичного впровадження, виявлення перспективних напрямів науково-технічного розвитку в галузі авіаційного транспорту.

Збірник тез буде корисним здобувачам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам, науково-педагогічним працівникам та всім зацікавленим особам.

Тези публікуються у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у збірнику тез конференції, збереження авторських прав обов'язкове.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ (РЕДКОЛЕГІЯ):

Голова:

Стецюк Б.Р., д.ю.н., професор, в.о. ректора Української державної льотної академії.

Заступники голови:

Залевський А.В., к.т.н., доцент, заступник директора Української державної льотної академії з навчальної, науково-методичної та виховної роботи.

Осадчий С.І., д.т.н., професор, в.о. завідувача кафедри льотної експлуатації та безпеки польотів, Українська державна льотна академія.

Члени оргкомітету:

Панченко В.А., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту авіаційної діяльності.

Півень В.В., к.пед.н., доцент, завідувачка кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки.

Пальоний А.С., к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри аеронавігації, метеорології та організації повітряного руху.

Мандрик Я.С., к.пед.н., в.о. завідувача кафедри пошуку, рятування та авіаційної безпеки.

Невиніцин А.М., к.т.н., доцент, в.о. декана факультету льотної експлуатації.

Письменна М.С., д.е.н., професор, декан факультету авіаційного менеджменту

Сікірда Ю.В., к.т.н., професор, завідувачка кафедри конструкції повітряних суден, авіадвигунів та підтримання льотної придатності.

Суркова К.В., к.пед.н., доцент, завідувачка кафедри інформаційних технологій та авіаційних робототехнічних систем.

Півень М.І., к.пед.н., доцент, в.о. завідувача кафедри фізичної підготовки, реабілітації та дрон-рейсингу.

Радул В.В., д.пед.н., професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.

Ковальов Ю.Г., к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри безпілотних технологій та штучного інтелекту в авіаційних системах

Супрун В.М., к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри права та правового забезпечення авіаційної діяльності.

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА АВІАЦІЙНОЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ, ОПЕРАТОРІВ ПІЛОТОВАНИХ ТА БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ

Piven V.V., Piven M.I.

The Phases of Professional Competences Formation of Pilot Cadets in Educational Activity 234

Demchenko I.V.

Features of foreign language training for aviation specialists 237

Tymchenko S.V., Zelenska L.M.

On the Issue of Interpersonal Interaction in the Professional Training of Future Air Traffic Controllers and Pilots 240

Muravska S.M.

The Ways of Teaching Speaking to Management Students 245

Radul S.H.

Aviation English-Shared Responsibility in Flight Professionals Training. 248

Lomakina M.Ye.

Using Modern Interactive Teaching Methods in the Process of Conducting the English Language at Higher Educational Establishments 252

Tsarova L.V.

Developing Listening Comprehension Skills of Future Aviation Specialists 255

Cherednychenko N.H.

Implementation of Artificial Intelligence in Aviation 258

Чернявська О.О.

Методи підготовки майбутніх пілотів до професійної комунікації іноземною мовою 262

СЕКЦІЯ 4. НАУКОВІ ЗАСАДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА СПОРТИВНОГО ДРОН-РЕЙСИНГУ

Півень М.І.

Щодо правил пілотування спортивних квадрокоптерів на перегонах в системі WRSA та UADR 265

Лопатюк О.В.

Значення рухливих ігор у формуванні фізкультурно-оздоровчої компетентності здобувачів вищої освіти 270

ЗНАЧЕННЯ РУХЛИВИХ ІГОР У ФОРМУВАННІ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*О,В. Лопатюк, к.пед.н., доцент
ORCID ID: 0000-0003-2086-6250*

*Українська державна льотна академія,
м. Кропивницький*

Вступ. Серед широкого розмаїття ігор у формуванні різнобічно розвиненої особистості здобувачів вищої освіти рухливим іграм відводиться найважливіше місце. Значення рухливих ігор велике: гра є одночасно і засобом і методом виховання майбутніх фахівців. Рухлива гра характеризується різноманітністю впливу на них за рахунок фізичних вправ, які включаються у гру як рухові завдання. У рухливих іграх розвиваються та вдосконалюються різноманітні рухи відповідно до всіх їх характеристик, спрямовуються особливості поведінки здобувачів вищої освіти та прояви необхідних фізичних та моральних якостей.

Мета роботи: обґрунтувати ефективність занять рухливими іграми у формуванні фізкультурно-оздоровчої компетентності здобувачів вищої освіти.

Результати обговорення.

Спираючись на загальні цілі фізичного виховання, виділимо основні завдання, які вирішуються під час проведення рухливих ігор. До них належать: оздоровчі, виховні, освітні.

Оздоровчі завдання. При правильній організації занять з урахуванням вікових особливостей і фізичної підготовленості рухливі ігри надають сприятливий вплив на зростання, розвиток і зміцнення кістково-зв'язувального апарату, м'язової системи, на формування правильної постави, а також підвищують функціональну діяльність організму. Активна рухова діяльність ігрового характеру і позитивні емоції, що викликаються нею, посилюють всі фізіологічні процеси в організмі, покращують роботу всіх органів і систем. Велика кількість рухів активізує дихання, кровообіг та обмінні процеси. Це, в свою чергу, надає сприятливий вплив на психічну діяльність.

Доведено, що рухливі ігри покращують фізичний розвиток майбутніх фахівців авіаційної галузі, сприятливо впливають на нервову систему та зміцнюють здоров'я, так як майже в кожній грі є біг, стрибки, метання, вправи на рівновагу тощо.

Виховні завдання. Іграм належить велика роль у формуванні особистості. У процесі гри активізуються пам'ять, уявлення, розвиваються мислення, уява. Під час гри здобувачі вищої освіти діють відповідно до правил, які є обов'язковими для всіх учасників. Правила регулюють поведінку гравців і сприяють виробленню взаємодопомоги, колективізму, чесності, дисциплінованості. Разом про те необхідність виконувати правила, і навіть подолання перешкод, які неминучі у грі, сприяють вихованню вольових якостей: витримки, сміливості, рішучості, вмінню справлятися з негативними емоціями. Майбутні авіаційні фахівці засвоюють сенс гри, вчаться діяти відповідно до обраної ролі, творчо застосовують наявні рухові навички, вчаться аналізувати свої дії та дії товаришів.

У рухливих іграх здобувачам вищої освіти доводиться вирішувати, як діяти, щоб досягти мети. Швидка і часом несподівана зміна умов змушує шукати все нові і нові шляхи вирішення завдань. Все це сприяє розвитку самостійності, активності, ініціативи, творчості, кмітливості.

Велике значення мають рухливі ігри в моральному вихованні. Майбутні авіаційні фахівці навчаються діяти у колективі, підкорятися загальним вимогам. У колективній рухливій грі кожен учасник наочно переконується у перевагах спільних, дружніх зусиль, спрямованих на подолання перешкод та досягнення спільної мети.

Правила гри здобувачі вищої освіти сприймають як закон і свідоме виконання їх формує волю, розвиває самовладання, витримку, вміння контролювати свої дії, свою поведінку. Добровільне прийняття обмежень дій правилами, прийнятими у колективній рухомій грі, при одночасному захопленні грою дисциплінує гравців. Залежно від якості виконання ролі той чи інший учасник рухливої гри може отримати заохочення або, навпаки,

несхвалення товаришів; так майбутні фахівці привчаються до діяльності у колективі [1].

Захоплюючий ігровий сюжет викликає в учасників позитивні емоції та спонукає їх до того, щоб вони з неослабною активністю багаторазово проробляли ті чи інші прийоми, виявляючи необхідні вольові якості та фізичні здібності. Змагальний характер колективних рухливих ігор також може активізувати дії гравців, викликати прояв рішучості, мужності та завзятості задля досягнення мети.

Грі властиві протидії одного гравця іншому, однієї команди – іншій, коли перед гравцем виникають найрізноманітніші завдання, які потребують миттєвого вирішення. Для цього необхідно в найкоротший термін оцінити навколишнє оточення, вибрати найбільш правильну дію і виконати його, так рухливі ігри сприяють самопізнанню. Крім того, заняття іграми виробляють координовані, економні та узгоджені рухи; гравці набувають уміння швидко входити в потрібний темп і ритм роботи, спритно та швидко виконувати різноманітні рухові завдання, виявляючи при цьому необхідні зусилля та наполегливість, що важливо у житті та професійній діяльності.

Освітні задачі. Гра дуже впливає на формування особистості: це така свідома діяльність, у якій проявляється і розвивається вміння аналізувати, зіставляти, узагальнювати і робити висновки. Заняття іграми сприяють розвитку у майбутніх фахівців здібностей до дій, які мають значення у повсякденній практичній діяльності.

При проведенні рухливих ігор в силу їх специфіки, перш за все, вирішуються завдання власне фізичної підготовки, тому основне завдання рухливих ігор – зміцнювати здоров'я, сприяти фізичному розвитку; сприяти оволодінню життєво необхідними руховими навичками та вміннями.

Особливо слід відзначити значення рухливих ігор у розвитку як фізичних (швидкості, спритності, сили, витривалості, гнучкості,) так і психофізіологічних якостей: (координації рухів, уваги, креативного мислення, вестибулярної стійкості, прогностичності тощо), і, що важливо, ці якості розвиваються в комплексі.

Рухлива гра посилюється можливістю широкого використання у природних умовах. Ігри на вулиці, у лісі, на воді – ні з чим не порівнянний засіб загартовування та зміцнення здоров'я. Повноцінно використовувати природні чинники природи особливо важливо у період зростання та розвитку молодого організму [2].

Таким чином, рухливі ігри створюючи атмосферу радості, роблять найбільш ефективним комплексне рішення оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Активні рухи, зумовлені змістом гри, викликають у майбутніх фахівців позитивні емоції та посилюють усі фізіологічні процеси.

В ігровій діяльності об'єктивно поєднуються два дуже важливі фактори: з одного боку, здобувачі вищої освіти включаються до практичної діяльності, розвиваються фізично, звикають самостійно діяти; з іншого боку – отримують моральне та естетичне задоволення від цієї діяльності, поглиблюють пізнання навколишнього середовища. Усе це зрештою сприяє вихованню особистості загалом. Отже, рухливі ігри – дієвий засіб різнобічного розвитку та формуванню фізкультурно-оздоровчої компетентності здобувачів вищої освіти

Список літератури

1. Гриценко Т.С., Бабич Т.М., Івлєва А.М.. Рухливі ігри та естафети в процесі фізичного виховання: навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів. Маріуполь, 2004. 91 с.

2. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В., Соломонко А.О.. Вправи, ігри та розваги у вільний час: методичний посібник. Київ, 2012. 125 с.